

Arbeidsmiljøundersøkelsen og verneombudets rolle

Verneombudsskolen 28.august 2023

Eli Rognes Klepp og Nathalie Gaulin Brovold
HR- og HMS-avdelingen

De neste 2 timene..

- Arbeidsmiljøundersøkelsen – hva og hvorfor
- Roller
- Hva er nytt?
- Fase 1: Motivere og forberede
- Fase 2: Kartlegge: Spørreskjema
- Fortsatt fase 2: Kartlegge: Oppfølgingsmøtet
- Fase 3: Utvikle tiltak
- Fase 4: Gjennomføre
- Fase 5: Evaluere og justere
- Diskusjon i grupper
- Oppsummering

Hvorfor arbeidsmiljøundersøkelse?

Overordnede mål

- Ønske om, og behov for at ansatte skal ha det bra på jobb og best mulig forutsetninger for å være engasjerte og produktive
- Oppfylle lovkrav
- Se arbeidsmiljø i sammenheng med strategiske satsinger og organisasjonstiltak

Hva er Arbeidsmiljøundersøkelsen?

- En **arena** for en helhetlig tilnærming til systematisk arbeid med organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø
- Det mest omfattende **verktøyet** NTNU har for å jobbe systematisk med arbeidsmiljøet
- **Utviklingsverktøy**
- En viktig **medvirkningsarena**
- Kan omfatte både **risikoredusering, forebygging og helsefremming**
- Laget for kunnskapsintensive organisasjoner

Hvordan lykkes

- ✓ Høy svarprosent og god deltakelse
- ✓ God forståelse av prosessen hos alle roller
- ✓ Leder tar eierskap
- ✓ Det jobbes kontinuerlig med oppfølging i lederlinja
- ✓ God lederstøtte
- ✓ Verneombudet involveres gjennom hele prosessen
- ✓ Sette av nok tid til oppfølging
- ✓ Sette arbeidsmiljø og oppfølging av tiltaksplan på agendaen med jevne mellomrom

Roller

Lederansvar:

- Motivere, informere og planlegge
- Presentere resultatrapport og lede oppfølgingsprosessen
- Utvikling, iverksetting og evaluering av tiltak
- Verneombud og LOSAM skal involveres hele veien

Verneombud - sparringspartner for leder og «Påse»-rolle

Koordinator for arbeidsmiljøundersøkelsen – pådriver og rådgiver

Medarbeidere – aktive deltagere (medvirkningsplikt)

Innsida

 NTNU [Nyheter](#) [Min profil](#) [For ansatte](#) [For studenter](#)

[Intranettet](#) / [Kunnskapsbasen](#) / [Arbeidsmiljøundersøkelse - for ledere](#)

Arbeidsmiljøundersøkelse - for ledere

Arbeidsmiljøundersøkelsen er et av de verktøyene du som leder har for å jobbe systematisk med å utvikle et godt arbeidsmiljø. Som leder har du ansvar for gjennomføringen av undersøkelsen ved den enheten du er leder for. Undersøkelsen gjennomføres annethvert år, med påfølgende tiltaksutvikling, iverksetting av tiltak og oppfølging av handlingsplaner.

Spørreskjema til Arbeidsmiljøundersøkelsen sendes neste gang ut 6. november 2023. Før det skal alle ledere ha et forberedende møte med sitt verneombud, velge svarenhet(er), og informere medarbeidere ved sin enhet om kommende spørreskjema og oppfølgingsprosess. Ta kontakt med din lokale koordinator for Arbeidsmiljøundersøkelsen, dersom du trenger bistand i dette arbeidet. Du finner en oversikt over hvem det er nederst på denne siden.

Engelsk versjon: [Work Environment Survey – for managers](#)

[Arbeidsmiljøundersøkelse - for medarbeidere](#) | [Temaside om HMS](#) | [Psykososialt](#)

 NTNU [Nyheter](#) [Min profil](#) [For ansatte](#) [For studenter](#)

[Intranettet](#) / [Kunnskapsbasen](#) / [Arbeidsmiljøundersøkelse - for medarbeidere](#)

Arbeidsmiljøundersøkelse - for medarbeidere

Arbeidsmiljøundersøkelsen er et av verktøyene NTNU har for å utvikle et godt arbeidsmiljø. Som medarbeider har du medvirkningsplikt og gis i arbeidsmiljøundersøkelsen en mulighet til å påvirke.

Engelsk versjon: [Work Environment Survey - for employees](#)

[Arbeidsmiljøundersøkelse - for ledere](#) | [Temaside om HMS](#) | [Psykososialt arbeidsmiljø](#)

Hvorfor gjennomfører vi arbeidsmiljøundersøkelse?

- Fordi et godt og forsvarlig arbeidsmiljø er viktig for at vi skal trives, ha god helse og kunne utføre jobben vår.
- Fordi et godt og velfungerende arbeidsmiljø er nødvendig for å realisere NTNUs mål.

 NTNU [Nyheter](#) [Min profil](#) [For ansatte](#) [For studenter](#)

[Intranettet](#) / [Kunnskapsbasen](#) / [Arbeidsmiljøundersøkelsen - spørreskjema](#)

Arbeidsmiljøundersøkelsen - spørreskjema

Praktisk informasjon om spørreundersøkelsen i forbindelse med arbeidsmiljøkartleggingen.

Engelsk versjon: [Work Environment Survey – Questionnaire](#)

[Arbeidsmiljøundersøkelse - for medarbeidere](#) | [Arbeidsmiljøundersøkelse - for ledere](#) | [Temaside om HMS](#) | [Psykososialt arbeidsmiljø](#)

Hvem skal delta?

- Alle som har NTNU som sin hovedarbeidsplass, det vil si ansatte med minst 40 % stilling ved sin NTNU-enhet per 1. september 2023.
- Ansatte som har minst 40 % stilling to steder på NTNU svarer på undersøkelsen der de har sin hovedstilling, men skal inviteres til oppfølgingsmøter begge steder.

Arbeidsmiljøundersøkelsen 2023 – 2025 Fremdriftsplan for ledere

Måned	Dato/frist	Milepæl	
2023:			
FASE 1 FORBEREDE	August	1. august	Brev fra Direktør for organisasjon og infrastruktur til ledere ved NTNU
	August	30.-31. august	ARK-konferansen i Bergen (I regi av ARK nasjonalt, valgfri deltagelse)
	August - september		«Forberedelse av Arbeidsmiljøundersøkelsen» på agendaen i ledermøter nivå 2 (lokal koordinator presenterer sak)
	September	Frist 15. september	Valg av svarenheter
	September	19. september	Rektors møte med instituttlederne
	September	Frist 13. oktober	Leder og VO fyller ut skjema sammen «Forberedelse til Arbeidsmiljøundersøkelsen»
	Oktober		Ledere (per svarenhet) holder informasjonsmøte ved egen enhet: motivasjon og forberedelse
	November	6. – 27. november	Spørreundersøkelse
2024:			
	Januar	8.januar	NTNU-nivå resultat (oppslag på Innsida)
	Januar	8.januar	Resultater på enhetsnivå
FASE 3 UTVIKLE TILTAK	Januar		Opplæring per fakultet og områder i fellesadministrasjonen (ledere, lederstøtter og verneombud)
	Januar		Planlegge oppfølgingsmøtet (Leder, VO og evt. nøkkelpersoner)
	Feb. – april	Frist 1.mai	Oppfølgingsmøter – Sett av tid og send invitasjon i Outlook. Frist ferdigstilling av handlingsplan er 1. mai. arkiveres på enhetens saksmappe i eHorte.
	Mai	6.-24. mai	Evalueringmøte ledere og VO: Fyll ut skjema fra ARK sammen med VO. Skjemaet sendes på e-post fra ARK til alle svarenhetsledere. Kopi av egne svar sendes på e-post på forespørsel.
	Juni		Evaluering av oppfølgingsmøter på agendaen i ledermøter på nivå 2 (lokal koordinator presenterer sak: Rapport fra ARK, utvikle tiltak på nivå 2 og 1).
FASE 4 GJENNOMFØRE OG JUSTERE	Høst		Gjennomføring og justering av handlingsplaner. Leder følger opp handlingsplaner (oppfølgingsansvar i linja). Verneombud påser at dette blir gjennomført.
	September	Medio sept.	Tertialrapportering ifm. PBO-prosessen. Alle nivå 2-enheter får henvendelse fra Virksomhetsstyring. Spørsmål om oppfølging av Arbeidsmiljøundersøkelsen og handlingsplaner.
	Desember	20.nov. – 8. des.	Årlig HMS-kartlegging til nivå 3-ledere. Spørsmål om samarbeid med VO og oppfølging av Arbeidsmiljøundersøkelsen er inkludert.
2025			
FASE 5 EVALUERE	Vår		Gjennomføring og justering av handlingsplaner. Leder følger opp handlingsplaner (oppfølgingsansvar i linja). Verneombud påser at dette blir gjennomført.
	Mai 2025	Dato kommer	Evalueringmøte ledere og VO: Fyll ut ARK-skjema sammen med VO. Skjemaet sendes på e-post fra ARK til alle svarenhetsledere. Kopi av egne svar mottas på e-post på forespørsel.

Møtepunkter med verneombud

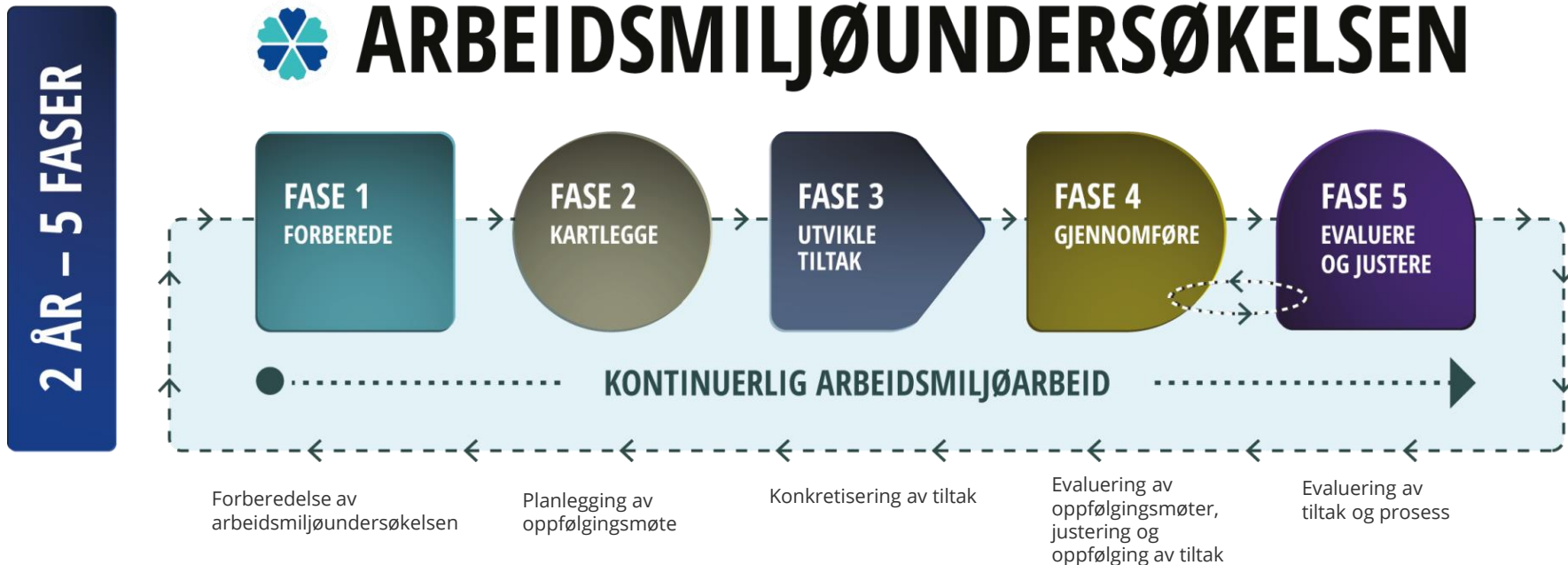
Leder skal involvere verneombudet i alle faser i arbeidsmiljøarbeidet.

Et minimum er følgende møtepunkt:

1. **Forberede arbeidsmiljøundersøkelsen** (september 2023)
2. **Planlegge oppfølgingsmøte** (januar 2024)
3. **Evaluere oppfølgingsmøter, justering og oppfølging av tiltaksplan** (mai 2024)
4. **Evaluere tiltak og prosess** (mai 2025)

Det oppfordres til også å invitere inn koordinator for arbeidsmiljøundersøkelsen ved fakultet/område på disse møtepunktene i prosessen.

Møtepunkt med verneombud

Ny versjon av ARK spørreskjema

- Beholder 10 skalaer som har vært med fra 2013
- Modul med nye spørsmål om overliggende nivå skal piloteres
- Tar inn nye spørsmål om:
 - Psykologisk trygghet
 - Mestringsklima
 - Rollekonflikt
 - Språk
 - Hjemmekontor
 - Mobbing og trakassering

Prosess med revidering av spørreskjema ferdigstilles i løpet av august 2023.

2 ÅR – 5 FASER

ARBEIDSMILJØUNDERSØKELSEN

FASE 1

MOTIVERE OG FORBEREDE

- Gi innspill til valg av svarenheter
- Forberede kommende arbeidsmiljøprosess sammen med leder før allmøtet
 - Skjema: Forberedelse til arbeidsmiljøundersøkelsen
- Motivere til deltagelse

Kartleggingsfasen er todelt

Spørreskjema
6. november 2023
Sendes ut på e-post til
ansatte.

FASE 2
KARTLEGGE

Oppfølging vår 2024
Medarbeidere setter ord
på hvilke områder i
arbeidsmiljøet det er
viktig å bevare og utvikle.

FASE 2 KARTLEGGE

- Oppfordre til deltagelse frem til avsluttet spørreundersøkelse
- Planlegge oppfølgingsprosess/ møte sammen med leder
 - VO skal få tilgang til rapport for sin(e) enhet(er) fra leder.

FASE 2

KARTLEGGE

I oppfølgingsmøter skal man:

- gjennomgå resultatene fra spørreundersøkelsen
- diskutere arbeidsmiljøet
- identifisere bevaringsområder og utviklingsområder

Prinsipper for oppfølgingsmøtet

FASE 2 KARTLEGGE

- Prosess for medvirkning og lokal tilbakemelding
- «Bottom up» - prosess
- Bygger på et prinsipp om at fasiten for hva ansatte trenger finnes der ute - ikke på toppen
- Aktiv deltagelse viktig for nytteverdi

- *Hva er viktig å tenke på når man skal planlegge oppfølgingsprosessen i vår?*

Tilgjengelig verktøy på Innsida:
Sjekkliste for planlegging av oppfølgingsmøtet

Forslag til tema i oppfølgingsprosessen:

- Tilstedeværelse versus hjemmekontor og hvordan dette fungerer i etterkant av pandemien
- Håndtering av utfordringer som følge av endringer i økonomiske rammebetingelser
- Videreutvikling av lokal medvirkning tilpasset enhetens størrelse og oppgaver
- Anerkjennelse for hele bredden av bidrag til NTNUs samfunnsoppdrag

«Arbeidsmiljø er knyttet til hvordan man organiserer, planlegger og gjennomfører arbeidet»

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

FASE 3
UTVIKLE
TILTAK

- Planlegge prosess
- Oppsummere og konkretisere tiltak sammen med leder
- Påse at tiltakene treffer reelle behov i gruppa
- Tiltaksplan

FASE 4 GJENNOMFØRE

- Sett tiltaksplanen på agendaen
- Evaluere jevnlig
- Melde tilbake til medarbeiderne
- Justere etter behov

FASE 5
EVALUERE
OG JUSTERE

- Justere og evaluere tiltak
- Evalueringsmøte med verneombud

Gruppeoppgaver

1. Hvordan kan du være en best mulig sparringspartner for leder i de ulike aktivitetene:
 - a) Forberedelse av undersøkelsen
 - b) Planlegging av oppfølgingsmøter og tiltaksutvikling
 - c) Iverksettelse av handlingsplan
 - d) Evaluering og justering av handlingsplan
2. Hvordan kan verneombudene bidra til at dette blir et kontinuerlig arbeid som strekker seg gjennom hele prosessperioden?

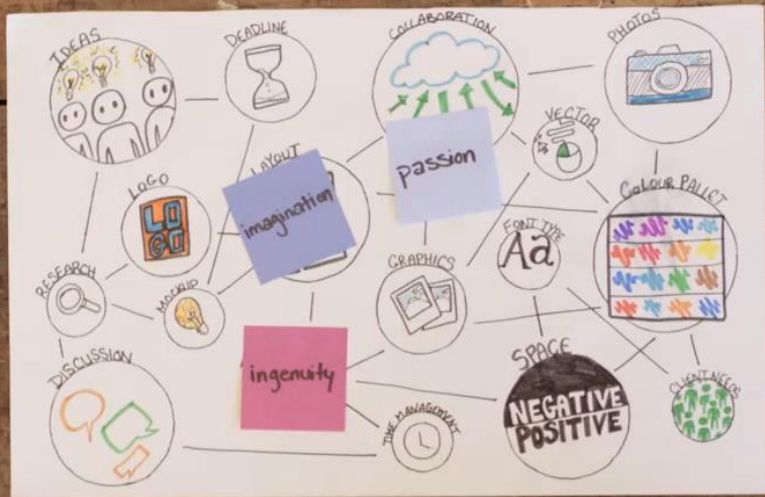
Behov for bistand

- Bistand underveis gis fortrinnsvis fra koordinatorene for arbeidsmiljøundersøkelsen, nivå 2
- Seksjon for HMS og beredskap
- Bedriftshelsetjenesten ved NTNU
- Leverandører av bedriftshelsetjenester i Gjøvik og Ålesund kan gi bistand i gjennomføring av tiltak.
- Mulig ekstern bistand i gjennomføring av tiltak (NTNU rammeavtaler)

Verneombudsskolen 21. september 09:30 - 11:30:

«Si ífra!»

v/Even G. Larsen og Arve Johansen

Lykke til med arbeidsmiljøarbeidet!